

Голобородько Вікторія Вікторівна
курсант навчальної групи ДР 642
факультету підготовки фахівців для
органів досудового розслідування
Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ

Науковий керівник:
Кисельов Ілля Олександрович
викладач кафедри кримінального
права та кримінології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук

КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА НЕПОВНОЛІТНЬОГО ЗЛОЧИНЦЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Неповнолітньою особою Сімейний Кодекс України визначає людину тільки за віковою ознакою, не орієнтуючись на індивідуальну психологічну, фізичну та інші вікові ознаки людини. Таким чином для визначення того чи належить громадянин до категорії «неповнолітні», достатньо дізнатись про його біологічний вік, який має складати від 14 до 18 років [1, с. 1].

Таке саме вікове визначення надає Кримінальний кодекс України та Цивільний кодекс [2, с. 1], [3, с. 1].

Базуючись на цьому визначенні, проаналізуємо статистичні дані Генеральної прокуратури України, яка надає регулярні звіти про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, в тому числі неповнолітніми.

Це важливо у зв'язку із тим, що на думку дослідників, злочинні кримінальні прояви неповнолітніх є найбільш небезпечною складовою девіантної поведінки людини, що не досягла повноліття. Головна проблема щодо виникнення підстав для правопорушень – це у 35% негативний вплив сім'ї на поведінку неповнолітнього [4, с. 1].

Крім того, злочини, які вчиняють неповнолітні стали вирізнятись особливою жорстокістю, переходять межу одиничних злочинних проявів і входять до складу організованих злочинних груп, займаються тривалим злочинним «бізнесом», переймають новітні способи і методи вчинення кримінальних правопорушень [5, с. 128].

Для того щоб детальніше вивчити ситуацію, використаємо декілька місячних звітів, зокрема за січень, лютий, березень та квітень 2019 року. В середньому показники злочинності у цих звітах мають схожі дані, проте для врахування всього обсягу злочинних проявів неповнолітніх необхідно врахувати дві категорії, які розділяються у статистичній звітності правоохоронних органів України: 14-15 та 16-17 років [6, с. 1].

У всіх випадках, всі кримінальні провадження здійснюються Національною поліцією України. Маємо зазначити, що більше 60% кримінальних правопорушень вчиняється у більш старшому віці - 16-17 років. Аналізуючи склад злочинів і їх соціальну характеристику у зазначеній віковій групі маємо зазначити, що від 30 до 35% зареєстрованих злочинів, вчинених у віці від 14 до 18 років є тяжкі чи особливо тяжкі злочини.

Серед злочинців-неповнолітніх, особи жіночої статі складають меншість – не більше 10%.

Не більше 1% серед злочинців-неповнолітніх є ті, що вчиняють повторно злочини до погашення чи зняття судимості за кримінальний злочини, тобто є рецидивістами.

Злочини проти власності є найпоширенішими серед інших різновидів злочинів - 5-7%.

Серед усіх інших злочинів, ті, що є злочинами проти життя і особи складають найменший відсоток. Одиначними є випадки умисних вбивств. Також не більше 1% складають злочини середньої тяжкості і безпеки руху та експлуатації транспорту (0,7 - до 1%)

Загальний аналіз також показує, що менше 1%, іноді не більше 0,5% складають злочини:

- проти волі, честі та гідності особи
- проти статевої свободи та статевої недоторканності особи
- проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина
- проти громадської безпеки
- проти громадського порядку та моральності
- злочини у сфері обігу наркотичних речовин та прекурсорів
- злочини проти авторитету органів влади
- злочини сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку [6, с. 1].

Аналіз наявної інформації щодо вчинення злочинів неповнолітніми, вказує, що переважна кількість порушених проти них кримінальних проваджень пов'язана із злочинами тяжкої та середньої тяжкості. Разом з тим наявна статистика не відображає повністю стан справ із кримінальною активністю саме неповнолітніх. Відповідно до тенденції щодо декриміналізації нетяжких злочинів, більшість з них не відображається у статистиці, щодо порушення кримінальних проваджень. Саме тому більшість злочинів неповнолітніх відносяться до тяжких і середньої тяжкості. Разом з тим, маємо зазначити і значне переважання у складі кримінальних злочинців серед неповнолітніх осіб чоловічої статі.

Варто зазначити, що значну частину злочинів складають злочини проти власності, що загально відображає і статистику злочинів серед інших вікових груп населення України на сучасному етапі.

Бібліографічні посилання:

1. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14/print>. - С.1
 2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341-II. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/print>. - С.1
 3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. - С.1
 4. Ільченко О.В. Злочинність серед неповнолітніх: причини та шляхи запобігання. Юридичний науковий електронний журнал. 2018. № 6. С.1. URL: <http://lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv>
 5. Чаплинський К.О., Ковбаса В.М. Проблемні питання протидії злочинній діяльності неповнолітніх. Актуальні питання протидії злочинності в сучасних умовах: вітчизняний та зарубіжний досвід : матеріали II міжнар. наук.-практ. конф., м. Дніпро, 15 березня 2018 р. Дніпро, 2018. С.128
 6. Генеральна прокуратура України: Про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення. URL: http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113283&libid=100820&c=edit&_c=fo#. - С.1
-

Горюшкіна Анастасія Ігорівна
курсант навчальної групи 205
навчально-наукового інституту
№ 1 Національної академії
внутрішніх справ

ЗЛОЧИННІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ, ЯК ФАКТОР НЕНАЛЕЖНОГО СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ

За останні роки сім'я втратила багато цінностей, які століттями вважалися основою сімейного виховання. З-поміж основних цінностей, на які батьки орієнтують дітей, найбільш поширеними в порядку їхнього значення є освіта, добробут, професійне самоутвердження, повага з боку друзів, сім'я. Орієнтація дітей на моральні цінності характерна для 11% сімей, на суспільні - 9%, на релігійні - 5%.

Зрозуміло, що сім'я - невід'ємний елемент соціальної структури суспільства, сполучна ланка між ним і людиною, що забезпечує неперервність спадковості між поколіннями. Тим більше, що з одного боку, сім'я - замкнене об'єднання людей, що захищає свій внутрішній світ, свої таємниці та секрети, протистоїть зовнішньому впливу. Якщо позбавити сім'ю її внутрішнього світу, зробити все, що в ній відбувається, відкритим для суспільства, вона розпадеться, з іншого боку, сім'я є відкритою для різноманітних процесів суспільного розвитку і це не руйнує її, а, навпаки, сприяє задоволенню потреби в спілкуванні з іншими людьми, гарантує почуття безпеки. Отже, сім'я тісно пов'язана з суспільством. Кожний її член входить до різних об'єднань та соціальних груп: виробничих і навчальних колективів, дитячих та юнацьких організацій, громадських об'єднань, політичних партій, вступає у відносини з підприємствами торгівлі, охорони